BATAVIASCHE COURANT.

No. 62.

DONDERDAG *den 26sten Juli 1827.*

OFFICIEEL GEDEELTE.

(Besluit van Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal, van den 20sten juli 1827 no. 4.)

IN NAAM DES KONINGS.

De Kommissaris Generaal over Nederlandsch Indië,

Overwegende de noodzakelijkheid om het beheer van alle 's Lands uitgaven, zonder onderscheid, zoo geldelijke als materiële, aan een strenger toezigt en contrôle te onderwerpen, dan tot nog toe geschied is, en daarbij in aanmerking nemende het belang voor het regelmatig beheer van 's Lands geldmiddelen, om de begrootingen van uitgaven in alle hare deelen en onderdeelen aan een strenger en naauwkeuriger bewerking te verbinden, ter voorkoming in het vervolg van uitgaven, waarvoor geene fondsen aanwezig zijn en daaruit voortvloeijende ongelegenheden in 's Lands geldmiddelen;

Willende eindelijk de meeste klem in deze bewerking en toezigt doen gepaard gaan, met den spoedigsten, eenvoudigsten en gemakkelijksten afloop der zaken;

Gelet op artikel 12 van 's Konings besluit van 5 april 1825; op de voordragten der kommissie benoemd bij besluit van 14 april 1826, no. 14, van 30 december 1826, 8 april 1827 en 28 juni 1827, en na ingenomen consideratien en advies van de Regering van 19 januari 1827 no. 71 en 8 mei 1827 no. 737, en de personele consideratien en advies van den Luitenant Gouverneur Generaal van 31 januari 1827 no. 163;

Heeft goedgevonden en verstaan, de vigerende instructie voor de Algemeene Rekenkamer, gearresteerd bij besluit van Kommissarissen Generaal van 15 januari 1819 no. 12, (staatsblad no. 23), te vervangen door het navolgend

REGLEMENT *voor de Algemeene Rekenkamer*.

Art. 1. De algemeene rekenkamer zal bestaan uit vijf leden, en worden bijgestaan door een secretaris. De leden moeten zijn volle dertig jaren oud. Zij, noch de secretaris, mogen uit geenerlei hoofde, aan den lande rekenpligtig wezen, en aan elkanderen, ten tijde hunner aanstelling, niet bestaan in of binnen den derden graad van bloedverwantschap of zwagerschap.

Art. 2. Het presidie zal worden waargenomen door een der leden, daartoe elke zes maanden te benoemen door den Gouverneur Generaal in Rade; hetzelfde lid zal twee of meermalen achtereen daartoe kunnen benoemd worden.

Art. 3. Zij zullen geen aandeel of belang mogen hebben in eenige besteding, leverancie, verpachting van goederen, regten of middelen, of in eenige zaak waarover met den lande, om voordeel of winst, eenige handeling wordt aangegaan; zij mogen ook geene ordonnancien of andere schuldvorderingen ten laste van den lande koopen, of voor hunne rekening nemen, met uitzondering van publieke effecten.

Art. 4. De rekenkamer moet drie maal 's weeks vergaderen, of zoo dikwijls meer, als tot eene spoedige en geregelde afdoening van zaken noodig bevonden wordt.

De president brengt alle de stukken, die aan de kamer, of aan hem, in zijne betrekking worden toegezonden, ter overweging van de vergadering, en maakt het besluit op bij meerderheid van stemmen; bij het staken derzelve, beslist de stem van den president.

Art. 5. De president en leden mogen niet raadplegen over eenige zaak henzelven of hunne naastbestaanden, in of binnen den derden graad van bloedverwantschap of zwagerschap, betreffende.

Art. 6. Aan den president wordt overgelaten de verdeeling der werkzaamheden onder de leden; elk lid zal van de stukken, hem ter naziening opgedragen, in de volle vergadering verslag doen.

Art. 7. De leden zullen met het nazien en afdoen der hun opgedragene onderzoekingen den meest mogelijken spoed maken, en het is bijzonderlijk aan de zorge van den president bevolen, eene rigtige en spoedige afdoening van alle hangende zaken te bevorderen.

Art. 8. Alle zaken, bij de rekenkamer verhandeld wordende, zullen blijven geheim, en van dezelve zal aan niemand, dan aan de kamer, derzelver bedienden en de daarin betrokken personen, opening gegeven worden.

Art. 9. De president en secretaris zijn bijzonderlijk belast met de zorg, dat alle registers, charters en papieren bij de kamer, in orde worden gehouden, en dat aan niemand eenig accès tot, of kopij van dezelve worden gegeven, verders of anders dan ingevolge deze instructie of den aard der zaken vereischt wordt.

Art. 10. De algemeene rekenkamer heeft het oppertoezigt op de rigtige invordering, verantwoording en het gebruik van 's lands penningen, goederen en eigendommen in Indië.

Art. 11. Alle kollegien of personen, zonder onderscheid, aan welke het bestuur van 's lands penningen, goederen, of eigendommen is toebetrouwd, zijn mitsdien aan de rekenkamer van hun gehouden bestuur en handelwijze rekening en verantwoording schuldig.

Art. 12. Het oppertoezigt van de rekenkamer strekt zich wijders uit tot het bestier, gehouden door weesmeesteren, boedelmeesteren, kerkenraden, kerkmeesteren, diakenen, en alle andere personen in openbaar gezag, belast met de bezorging van eenige onbeheerde of insolvente boedels.

Art. 13. De kontrôle op alle uitgaven, ten dienste van den lande, op Java en Madura, berust bij de algemeene rekenkamer, en heeft tot grondslag de voor die uitgaven gearresteerde gewone en buitengewone begrooting.

Op de buiten kantoren wordt aan de hoofden van het bestuur ter plaatse, op hunne persoonlijke verantwoordelijkheid, opgedragen, om, op de wijze bij dit reglement voor Java en Madura bepaald, tegen het overschrijden der begrooting te waken, onderworpen aan de nadere herziening der algemeene rekenkamer van Nederlandsch Indië.

Art. 14. Zij zal toezien en zorgen dat de daarbij ingewilligde gelden, tot de daarbij omschreven posten, en geene anderen, worden gebruikt; zij zal geene posten in rekening lijden, dan die bij algemeene en speciale besluiten of reglementen zijn toegestaan.

Art. 15. Een exemplaar der gearresteerde begrooting zal in tijds aan de algemeene rekenkamer worden ingezonden; zullende haar tevens dadelijk worden kennis gegeven van alle bij het Gouvernement toegestane af- en overschrijvingen.

Art. 16. De algemeene rekenkamer legt dadelijk de noodige registers aan, voor de civiele, militaire en marine uitgaven; zullende de civiele uitgaven, voor zoo verre zulks met de begrooting overeenkomt, voor elke residentie afzonderlijk worden gehouden.

Art. 17. Op deze registers wordt in de credit zijde, het primitief toegestane montant bij de begrooting, zoo voor elke afdeeling in het geheel, als voor alle onderafdeelingen in het bijzonder, benevens de nader bij overschrijving geaccordeerd wordende som, geboekt.

Alle de posten door haar nader in uitgaaf geleden wordende, alsmede alle nader bevolen wordende overbrenging op andere respecten, worden door haar, op gelijke wijze, in het debet van elk hoofd afgeschreven.

Art. 18. Van alle door het Gouvernement geopende credieten, waarvoor bepaalde sommen worden disponibel gesteld, hetzij tot het doen van inkoopen, aanbouw, reparatien, of voor alle zoodanige onderwerpen, welker finale afdoening op tijd werkt, zal door de algemeene rekenkamer een afzonderlijk register worden aangelegd, ten einde te zorgen dat dezelve niet worden overschreden.

Art. 19. Zij zal van zoodanig crediet moeten doen blijken bij het hoofd der begrooting, waarop hetzelve is geaffecteerd, en zulks beschouwen als eene voorloopige beschikking over gelden, welke disponibel moeten blijven.

Art. 20. Bij den afloop van zoodanige voorloopige beschikking, hetzij door het voleindigen der werken, het voldoen der leverancien, of wel vernietigen daarvan, zal het geopend crediet worden gesloten, en het alsdan mogelijk batig saldo weder worden gebragt ten faveure van het hoofd der begrooting, waarop het voorloopig bezwaar heeft plaats gehad.

Art. 21. Drie maandelijks worden bij de algemeene rekenkamer, de door haar gehouden wordende registers, zoo der begrooting, als dat der geopende credieten, afgesloten, ten einde, op vastgestelde tijdpunten, den juisten stand der begrooting te kunnen constateren.

Art. 22. Dadelijk na de afsluiting dier registers, en uiterlijk op den vijftienden der maand, volgende op het afgeloopen kwartaal, zullen door de algemeene rekenkamer aan het Gouvernement worden ingezonden algemeene staten van den stand van al de hoofdstukken der begrooting, op den laatsten der maand, zoomede van den stand van alle geopende credieten op gelijk tijdstip.

Gelijke staten zullen mede, door haar, aan den Directeur Generaal van Financien worden ingezonden.

Art. 23. De Directeur Generaal van Financien, op deze staten aanmerkingen vermeenende te moeten maken, zal zulks met overleg der algemeene rekenkamer worden uit den weg geruimd, en, indien zulks eenige verandering in den stand der begrooting mogt veroorzaken, hiervan door deze laatste op de eerstvolgende staten moeten worden melding gemaakt.

Art. 24. Ten einde de bovenstaande voorschriften behoorlijk te doen werken, zullen geene betalingen of inkoopen, van welken aard ook, op Java en Madura, mogen plaats hebben, dan na dat door de algemeene rekenkamer zal zijn gecertificeerd dat daarvoor op de begrooting gelden disponibel zijn.

Art. 25. Inkoopen eenmaal geschied zijnde, valt het gebruik derzelve niet verder onder de contrôle der begrooting, dan in zoo verre dat gebruik niet door den inkooper geschiede, in welk geval de verbruiker daarmede op de begrooting moet worden belast, en de primitieve inkooper ontlast.

In alle andere gevallen vervallen de inkoopen onder de materieele verantwoordingen, waaromtrent der algemeene rekenkamer een bijzonder toevoorzigt bij art. 80 van dit reglement is aanbevolen.

Art. 26. Even als zulks ten aanzien der betalingen en inkoopen bij art. 24 is vastgesteld, zal geene disponibel stelling van gelden, tot bijzondere einden, plaats vinden, dan na dat de algemeene rekenkamer zal hebben gecertificeerd dat daarvoor fondsen op de begrooting disponibel zijn.

Art. 27. Mitsdien zullen alle aanvragen om autorisatien, in duplo, aan den Gouverneur Generaal in Rade, worden aangeboden, welke daarop, na inname van het gevoelen der algemeene rekenkamer, of de begrooting toelaat, dat de gevraagde autorisatie worde gegeven, naar goedvinden, zal disponeren.

Van deze préalabele aanvraag zijn echter uitgezonderd de dagelijksche kleine uitgaven, waarop maandelijks approbatie zal worden gevraagd.

Art 28. Eene der aanvragen wordt met 's Gouvernements dispositie aan de algemeene rekenkamer geretourneerd, welke dientengevolge, al of niet, het bij art. 18 bepaalde crediet opent.

Art. 29. Alle voorstellen tot af- en overschrijving op de begrooting worden behandeld, zoo als bij de aanvragen om autorisatie is bepaald.

Art. 30. Even als zulks bij art. 15 voor het geheel ten aanzien der algemeene rekenkamer is bepaald, zal elk der autoriteiten met de beschikkingen over lands gelden en goederen belast, dadelijk na het arresteren der begrooting, [illegible] met dat gedeelte van dezelve, hetwelk hem bijzonder aangaat, zoomede met de alteratien daarin nader daartestellen, ten einde hem tot leiddraad voor zijne handelingen te strekken.

Art. 31. De bij het vorig artikel bedoelde autoriteiten zijn, voor het civiele, buiten Batavia, de residenten.

Voor het *Militaire* en de *Marine*, de Chefs dier departementen.

Art. 32. Het bezwaren der begrooting, volgens art. 17, door de algemeene rekenkamer daartestellen, spruit voort uit:

1°. Uitgaven, vatbaar om voor derzelver beschikking te worden verevend.

2°. Vaste posten, en de zulke, verevenbaar na derzelver beschikking.

Art. 33. Onder de uitgaven, vatbaar om vooraf aan de verevening der algemeene rekenkamer te worden onderworpen, zijn begrepen:

Alle leverancien, betalingen in voldoening van gedane aanbestedingen, declaratien wegens daggelden, reis en verblijfkosten, transportkosten, in zoo verre die niet volgens het marsch-reglement plaats vinden, vrachtrekeningen, onderhoud van civiele gevangenen, en alle uitgaven voor het materieel der genie en artillerie, geneesmiddelen, subsistentien, kleeding, harnachement en fournitures, reparatien aan schepen en vaartuigen, kop- en halve stuiver gelden, en verder alle zoodanige uitgaven, welke niet vallen onder § 2 van art. 52.

Art. 34. De residenten zullen, ten dien einde, alle uit de civiele fondsen voldaan moetende worden en aan hen ingediende rekeningen, van den 1sten tot den 20sten van elke maand, met alle daartoe behoorende bescheiden, tevens met duidelijke aanhaling van het besluit waarop de aangevraagde uitbetaling berust, en het hoofd der begrooting waarop de uitgaaf zoude moeten worden geaffecteerd, ter algemeene rekenkamer inzenden; dezulken, welke van en met den 20sten tot den laatsten der maand worden ingediend, tot den eersten der daarop volgende maand aanhoudende.

Art. 35. Alle zoodanige stukken, welke voor geene verevening vatbaar zijn, zullen door de algemeene rekenkamer, dadelijk aan de inzenders met hare aanmerkingen worden geretourneerd; de verevenbare voorzien met het vereischte visa en daarvan afschrijving op het hoofd der begrooting, met rectificatie zoo noodig der aangegeven affectatie, bewerkstelligd worden.

Art. 36. Van den 20sten tot het einde der maand, zal de algemeene rekenkamer, alle door haar van de verschillende residenten ontvangen en geviseerde schuldvorderingen, aan den directeur generaal van financien inzenden, die dezelve met eene recapitulatie, in duplo, voorzien met een algemeen *fiat uitbetalen*, aan de verschillende residenten, *Batavia* uitgezonderd, zal retourneren.

Art. 37. Het duplikaat der recapitulatie zal, buiten Batavia, door den resident, aan den ambtenaar, met de uitbetaling van 's lands gelden belast, worden ter hand gesteld; zullende daarna deze geviseerde stukken en gefiatteerde recapitulatien, aan beide deze ambtenaren strekken tot autorisatie ter beschikking over en uitbetaling der daarin vermelde sommen; zullende de ontvangers geene uitbetaling van eenige ordonnancie bewerkstellingen, dan na zich verzekerd te hebben, dat dezelve door de algemeene rekenkamer geviseerd zij; moetende dezelve door hen als verificatoire stukken bij hunne verantwoording gevoegd worden.

Art. 38. Te Batavia, alwaar de directeur generaal van financien uitsluitend met de ordonnancering belast is, zal eene der recapitulatien, door de algemeene rekenkamer aan den algemeenen ontvanger worden toegezonden, om mede aan hem te strekken als aan de ontvangers op Java en Madura.

Art. 39. Bij het militaire departement zullen de onder-inspecteurs de stukken, welke tot deze uitgaven betrekking hebben, aan den inspecteur en chef inzenden, door wien dezelve aan de algemeene rekenkamer worden aangeboden, ingerigt als en voorzien met alle bescheiden voorgeschreven ten aanzien der civiele rekeningen bij art. 34 van dit reglement, zijnde hiervan alleen uitgezonderd de fondsen beschikbaar te stellen voor het materieele der genie en artillerie, ten welken aanzien het voldoende is, dat door de genen, die belast zijn met de uitvoering der werken, eene maandelijksche opgave van benoodigde fondsen in geld en geldswaarde, voor ieder werk afzonderlijk, aan den onder-inspecteur worde ingediend, welke opgave, op gelijker wijze, aan de algemeene rekenkamer zal worden aangeboden.

Art. 40. De inspecteur en chef zal, ten dien einde, de stukken in het voorgaand artikel vermeld, met uitzondering van die, betrekkelijk de uitgaven voor het materieel der genie en artillerie, voor of op den 25sten van elke maand, voorzien met eene advies-lijst, in duplo, aan de algemeene rekenkamer aanbieden, en dezelve, van dat departement gecertificeerd of met aanmerkingen voorzien terug onvangen, voor den 15den der volgende maand, met en benevens eene der advies-lijsten, ten einde daarmede als dan te handelen, als ten aanzien der militaire credieten nader zal worden omschreven.

Art. 41. De aanvragen om fondsen in geld en geldswaarde voor de werken der genie en artillerie, behoeven eerst in den loop der maand, voorafgaande die, waarover de aanvraag loopt, aan de algemeene rekenkamer te worden aangeboden; doch in allen gevalle, tijdig genoeg, om dezelve, mede voor den 15den dier maand, bij den inspecteur en chef te kunnen terug ontvangen, om daarmede alsdan te kunnen handelen, als in het vorig artikel is vastgesteld.

Art. 42. Alvorens de terugzending dier stukken aan den inspecteur en chef geschiede, zal door de algemeene rekenkamer, voor derzelver bedragen, afschrijving geschieden, op het hoofd der begrooting daartoe betrekkelijk, zullende, ten aanzien der werken van genie en artillerie, die afschrijving plaats vinden, op het voor die werken, ingevolge artikel 18 van dit reglement, geopend crediet.

Art. 43. Even als ten aanzien van het militair departement is voorgeschreven, zullen door den chef van het marine departement alle stukken, betrekkelijk uitgaven, verevenbaar voor derzelver beschikking, successivelijk, doch voor of op den 25sten van elke maand, aan de algemeene rekenkamer worden aangeboden, welke dezelve, na voorafgaande verificatie en afschrijving op het betrokken hoofd der begrooting of geopend crediet, voor den 15den der daarop volgende maand, aan gemelden chef zal retourneren, ten einde door dezen alsdan mede zal kunnen worden geobserveerd, het geen omtrent het aanvragen van credieten zal worden voorgeschreven.

Art. 44. Onder vaste posten en uitgaven, verevenbaar na derzelver beschikking, moet worden begrepen:

1° voor het civiele departement.

A. vaste posten, waaronder tractementen, pensioenen, vastbepaalde reiskosten, en verder alle zoodanige uitgaven, als volgens organieke bepalingen, voor geene variatie vatbaar zijn.

B. uitgaven, verevenbaar na derzelver beschikking, als:

a. Verstrekkingen van praauwen en koelies, voor het laden en lossen van goederen, met uitzondering van die door de praauwveeren geschieden.

b. Koelieloonen in 's lands civiele pakhuizen, konstructie winkel en bij 's lands stapelplaatsen en houtzaagmolen, en kleine uitgaven voor het emballeren, ontvangen, bergen en verzenden van gelden, goederen, producten en materialen.

c. Transportloon en verstrekkingen ingevolge het tarief bij het marschreglement vastgesteld.

d. Uitgaven voor het onderhoud van europesche gedeporteerden, gevangenen, bannelingen en ketting-gangers.

e. Het onderhoud en de kosten van assessoren, getuigen, jaksa's, panghoeloes, rangas of andere inlandsche hoofden, geroepen in correctionele of criminele regtsplegingen.

f. Geheime uitgaven voor de politie.

g. Het gewoon onderhoud van 's lands gebouwen, wegen, bruggen, zeehoofden en lichten, waaronder het visschen van grind.

h. Kleine uitgaven aan waterleidingen en inrigtingen van landbouw, welke dringend geboden worden, en waarvan het uitstel aan de cultuur zoude nadeelig zijn.

i. De betalingen, volgens de bestaande bepalingen, voor het vangen en dooden van tijgers, rinocerossen en andere verslindende dieren.

k. Het aanmaakloon van zout, en het transport van de zout-pannen naar de hoofd-depots.

l. Den aankap van kleine houtwerken door de blandongs volken.

m. Sleeploon van houtwerken uit de bosschen naar de verzamelplaatsen.

n. Inkoop van koffij bij de kleine pakhuizen.

o. Inkoop van mogelijk benoodigde rantsoenen voor de politie en correspondentie-praauwen, arak, olie, brandhout, enz, wanneer dezelve spoedig moeten onder zeil gaan.

p. Kleine dagelijksche uitgaven voor de paarden en brieven posterij, reparatie aan post-karren, postwagens en tuigen, betalingen van gras-snijders, staljongens en huur van koetsiers.

q. Dagelijksche uitgaven voor de huishouding en kleine benoodigdheden van 's gouvernements lagere schoolen, *inkoop van boeken en aanmaak van meubelen en lessenaren uitgezonderd.*

2°. *voor het militair departement.*

a. Alle tractementen en vaste emolumenten, soldijen, vaste indemniteiten, vaste koelieloonen, werving en desertie gelden, vaste gratificatien en uitbetalingen, volgens het marsch reglement.

b. Dagelijksche kleine uitgaven voor koelie loonen, onderhoud van gereedschappen bij den kruidmolen, en in het algemeen, al die uitgaven in de militaire magazijnen, welke voor de civiele pakhuizen zijn gespecificeerd.

3°. *voor het marine departement.*

Alle traktementen, tafelgelden en soldijen, vaste gratificatien, benevens arbeids- en koelieloonen op 's lands werven en 's lands pakhuizen, die dagelijks of wekelijks, door de respective haven- en equipagiemeesters, op *Bons*, ter nadere regularisatie, uit 's lands kas worden voldaan.

Art. 45. Van alle vaste civiele posten van uitgaaf, zal op den eersten der laatste maand van het kwartaal, waarover dezelve loopen, door de residenten, eenen staat in duplo aan de algemeene rekenkamer worden ingezonden; zullende zulks voor Batavia door den Directeur Generaal geschieden.

Art. 46. Ingevolge dezen staat, zal bij de algemeene rekenkamer afschrijving op de verschillende hoofden der begrooting plaats vinden, waarna die staten, met haar visa voorzien, aan den Directeur Generaal van Financien zullen worden gezonden en door dezen met het *Fiat uitbetalen* aan de residenten geretourneerd.

Art. 47. Deze staten, waarvan een aan den comptabelen tot informatie en narigt zal worden uitgereikt, zullen voor de residenten strekken tot basis hunner te doene beschikkingen.

Art. 48. De veriditeit der gedane ordonnancering zal door de algemeene rekenkamer, bij de examinatie der verantwoordingen, worden geconstateerd.—Indien haar daarbij mogt blijken dat eene verkeerde affectatie mogt hebben plaats gehad, zal zulks dadelijk door af en overschrijving worden geredresseerd, welk redres door de daarbij betrokken autoriteit, op hare aanschrijving, mede zal moeten plaats vinden.

Art. 49. Van zoodanige af- en overschrijving zal de Directeur Generaal mede dadelijk worden geinformeerd.

Art. 50. Ten einde te voorzien in de civiele uitgaven, omschreven bij § *b* van het 1°. gedeelte van art. 44 van dit reglement, zullen de residenten daarvan drie maandelijks, aan de algemeene rekenkamer, eene zoo juist mogelijk calculative aanvraag, in duplo, inzenden.

Art. 51. Deze aanvragen zullen door de algemeene rekenkamer tegen de begrooting worden geconfronteerd, en bij haar tegen het disponibel zijn van fondsen geene bedenking bestaande, met het visa voorzien, aan den Directeur Generaal worden ingezonden, en daarvoor crediet verleend, die dezelve met het *Fiat beschikbaar* aan den aanvrager zal retourneren.

Art. 52. Bij alle volgende aanvragen zal op den stand van het voorgaande crediet moeten worden gelet.

Art. 53. Als de disponibel gestelde sommen niet toereikende bevonden worden, dan wordt voor het ontbrekende eene suppletoire aanvraag ingediend, welke even als de gewone maandelijksche aanvragen wordt behandeld.

Art. 54. Ingeval dringende en volstrekt geen uitstel lijdende omstandigheden uitbetalingen vorderen, buiten de gefiatteerde uitgaven, zal de resident, mits zich bepalende tot kleine sommen, tot die uitbetaling specialen last op den comptabelen verstrekken, welke door dezen zal worden opgevolgd, onder onmiddelijke kennisgave hiervan aan de Regering en de algemeene rekenkamer, welke kennisgave mede door den comptabelen zal moeten geschieden.

Art. 55. De vaste posten van uitgaaf, zoo bij het militair als marine departement, uit derzelver aard, niet even als de civiele voor eene voorafgaande certificering vatbaar zijnde, zoo worden dezelve, even als de zulken vereevenbaar na dezelver beschikking, betaald en verstrekt, zonder de voorloopige vereevening bij de algemeene rekenkamer, voorgeschreven bij art. 45 en 46 van dit reglement.

Art. 56. Te dien einde zullen de Chefs der militaire en marine administratien, maandelijks, en wel voor den 15den van elke maand, aan de algemeene rekenkamer een crediet voor zoodanige uitgaven aanvragen, berekend naar de waarschijnlijke behoeften van de volgende maand, verdeeld in zoo veel afdeelingen, als de gearresteerde begrooting zal aanwijzen.

Art. 57 Deze aanvragen tevens moetende strekken ter erlanging van disponibele fondsen, om op de verschillende residentien de vereische uitgaven te kunnen bewerkstelligen, zoo zal op dezelve mede afzonderlijk gebragt worden het bedrag der ingevolge art. 40, 41 en 43 van dit reglement van de algemeene rekenkamer terug ontvangen gecertificeerde stukken, met eene opgave tevens van het *volgnommer* bij dat kollegie, aan de opgebragte stukken gegeven.

Art. 58. De algemeene rekenkamer zal zich bij de ontvangst dier aanvragen, dadelijk verzekeren of de numérique opgave der opgebragte gecertificeerde stukken, werkelijk het opgebragte geldelijke resultaat opleveren, en de noodige aanteekening op het register van vereevende schuldvorderingen bewerkstelligen. Zij zal daarna het aangevraagde crediet tegen de begrooting vergelijken, en dezelve zulks toelatende, het vereischte certificaat verleenen, en de aanvrage aan den Directeur Generaal inzenden, na alvorens de betrokken hoofden der begrooting met de aanvraag te hebben bezwaard.

Art. 59. De Directeur Generaal stelt daarna de noodige sommen op iedere residentie beschikbaar, waarvan het bewijs door de algemeene rekenkamer zal worden geviseerd.

Art. 60. De chef der militaire en marine departementen ontvangen hiervan de noodige kennisgave.

Art. 61. De crediten aan deze beide departementen geopend, vervallen bij elke drie maandelijksche sluiting der registers, vermeld bij art. 21, om door nieuwe vervangen te worden.

Bij ommekomst van elk kwartaal zal door de chefs der militaire en marine administratien aan de algemeene rekenkamer eene opgave moeten geschieden van zoodanige gelden, waar over door hen op de credieten over dien tijd niet is gedisponeerd, ten einde het bedragen daarvan weder ten voordeele van het belaste hoofd der begrooting intenemen.

De algemeene rekenkamer zal dadelijk, na gedane wederinname, deze opgaven, voorzien van haar visa, aan den directeur generaal van financien toezenden, ten einde door dezen aan de verschillende kashouders kennis worde gegeven van het bedrag der ongedisponeerd gebleven gelden, om daarop geene uitbetaling verder te doen plaats hebben; zullende de algemeene rekenkamer van deze kennisgave moeten worden verwittigd.

Art. 62. De ontvangers van 's lands kassen zullen dadelijk de disponibel gestelde gelden van de overige lands gelden afzonderen, en dezelve onder geen voorwendsel hoegenaamd tot andere einden besteden. Zij zullen tevens zorgen geene betalingen te doen het geopend crediet overschrijdende, of wel geaffecteerd op het saldo van een afgeloopen crediet, ten zij in die buitengewone gevallen, voorzien bij art. 67 van dit reglement.

Art. 63. Als de disponibel gestelde sommen niet toereikende bevonden worden, dan wordt voor het ontbrekende eene suppletoire aanvrage ingediend, welke even als de gewone maandelijksche aanvragen wordt behandeld.

Art. 64. In de wijze van ordonnancering bij het militair en marine departement, wordt bij dit reglement geene verandering daargesteld.

Art. 65. De inspecteur en chef der militaire administratie zal dien ten gevolge aan de verschillende onderinspecteurs, voor zoo veel elk aangaat, kennisgeven van het bedrag in elke residentie disponibel gesteld, ten einde zich daarna in hunne ordonnancering stiptelijk te gedragen.

Art. 66. De chef van het marine departement waakt zelve tegen alle overtredingen en zorgt geene uitbetaling

te ordonnanceren, dan waarvoor fondsen op de maandelijksche aanvragen disponibel zijn.

Art. 67. In dringende en onverwijld spoed vereischende omstandigheden, welke niet zullen toelaten dat het voorgeschrevene bij art. 65 zal kunnen worden achtervolgd, zal, op eene schriftelijke aanvrage van den militairen of marine kommandant, voorloopig, door de hoogste civiele autoriteit worden voorzien.

Voor het militaire altoos het advies van den onder-inspecteur of deszelfs functie waarnemende innemende, welke met den kommandant verantwoordelijk blijft, terwijl de verantwoordelijkheid zich bij het marine departement tot den aanvrager zal bepalen, alsmede op de plaatsen alwaar haven- en equipagiemeesters zijn, ook de laatsten, ingeval de verstrekkingen op hun fiat geschied zijn, moetende tevens van deze voorzieningen gelijke kennisgave geschieden als bij art. 54 is voorgeschreven.

Art. 68. Het bedragen dezer buitengewone voorzieningen zal in de eerstvolgende aanvrage worden begrepen.

Art. 69. Ten einde te kunnen voldoen aan art. 25 van dit reglement zal voor het civiele departement door de residenten en voor dat van oorlog en marine, door derzelver Chefs, maandelijks aan de algemeene rekenkamer worden ingezonden staten, aanwijzende het bedragen der uit andere, dan hunne eigene magazijnen, outvangen verstrekkingen, ten einde die verstrekkingen ten voordeele der betrokken hoofden te kunnen brengen, blijvende de veriditeit der gedane ordonnancering en verstrekking gereserveerd tot de examinatie der gewone verantwoordingen.

Art. 70. De rekenkamer is bevoegd en gehouden, om met voorkennis en concurrentie van den directeur generaal der financien, den vorm der rekeningen te arresteren, en aan de verantwoording-schuldigen voorteschrijven.

Art. 71. Tot het hooren opnemen en sluiten van eenige rekening wordt de presentie van ten minste drie leden van de kamer gevorderd.

Art 72. De rekeningen van alle aanmerkingen gezuiverd of anderzins voor eene gave afdoening vatbaar, moeten door de leden, welke met derzelver opneming zijn belast, geteekend en door den secretaris gecontrasigneerd worden.

De oorspronkelijke rekeningen worden ter rekenkamer bewaard.

Art. 73. In de genomen besluiten mag bij herziening geene verandering, dan in eene volle vergadering, gemaakt worden.

Art. 74. De rekenpligtigen, welke zich bij eenige uitspraak van de algemeene rekenkamer bezwaard achten, kunnen hunne bezwaren aan den Gouverneur Generaal indienen, ten einde vervolgens door eene kommissie van vier leden, bestaande uit den president van het hooggeregtshof, den president der weeskamer, en twee andere leden, daartoe jaarlijks, in Rade, te benoemen, te worden beoordeeld.

Ingeval deze kommissie van revisie de ingebragte bezwaren ongegrond mogt bevinden, beslist dezelve dadelijk, zonder hooger beroep.

Wanneer de bezwaren daarentegen gegrond mogten schijnen, zal de kommissie deswege met de rekenkamer in correspondentie treden, ten einde dezelve optehelfen, en daarin niet kunnende slagen, zal zij de uitspraak van den Gouverneur Generaal in Rade inroepen, met overlegging van al de stukken in de zaak gewisseld en daartoe betrekkelijk.

Dit beroep der rekenpligtigen zal echter moeten plaats vinden, binnen drie maanden, na dat de beslissing der kamer ter hunne kennisse zal zijn gekomen; zullende na verloop van dien tijd, daarop geen acht geslagen worden.

Art. 75. Wanneer de rekenkamer noodig oordeelt rekenpligtige personen tot het geven van ophelderingen voor zich te ontbieden, zullen deze bij besloten brieven worden uitgenoodigd.

Ten aanzien echter van zoodanige rekenpligtigen, welke niet in de hoofdplaats van Indië resideren, zal de rekenkamer, alvorens dezelve opteroepen, verpligt zijn, daartoe de autorisatie van den Gouverneur Generaal te verzoeken.

Art. 76. De rekenkamer zal de vereischte registers van belastingen houden, zoo van gelden, welke ter goede rekening of uit eenigen anderen hoofde, door of van wege den lande zijn voorgeschoten of aan hetzelve verschuldigd zijn.

Art. 77. Van alle besluiten en bepalingen, door de Regering, betrekkelijk de directie en administratie der financien genomen, zal dadelijk aan de algemeene rekenkamer worden kennis gegeven, zoo mede van alle remissien of uitstellen van belastingen of betalingen, door den Gouverneur Generaal in Rade, verleend.

Het staat wijders der rekenkamer vrij, bij de algemeene secretarie, of elders, zoodanige openingen of afschriften te vragen, als zij vermeent noodig te hebben; aan die verzoeken zal steeds met den meesten spoed moeten voldaan worden.

Art. 78. Aan de rekenkamer wordt uitdrukkelijk aanbevolen het doen van alle zulke voordragten, als naar haar inzien kunnen strekken tot verbetering in de beheering van 's lands geldmiddelen en goederen, en tot het daarstellen van geregelde en gepaste bezuinigingen.

Art. 79. De rekenkamer zal hare bijzondere aandacht daarop vestigen, dat de materieele verantwoording, als uit haren aard moeijelijk en meer ingewikkeld dan geldelijke beheeringen, met de meest mogelijke zorg worde gade geslagen, en gewaakt tegen alles waardoor die verantwoording zoude worden vruchteloos gemaakt.

Zij moet ten dien einde niet alleen zorgen, dat alle afschrijvingen behoorlijk gedaan, en de registers steeds bij worden gehouden; maar bijzonderlijk ook met den directeur generaal overleggen de meest geschikte middelen, om, in deze, voor 's lands belang te zorgen.

Art. 80. De rekenkamer zal aan de rekenpligtigen, welke zullen bevonden worden quitte te zijn of in voorschot, de noodige akte van decharge doen toekomen.

Art. 81. De rekenkamer moet eens in het jaar, en wel met het einde der maand december, een algemeen verslag van hare verrigtingen inzenden aan den Gouverneur Generaal in Rade.

Zij zal daarbij telkens voegen eene naauwkeurige lijst van alle rekeningen, staten of andere stukken, door haar opgenomen, met uitdrukking van de namen der daar in betrokkene personen en administratien, en van den tijd waarover de rekeningen loopen.

Zij zal ter zelfder gelegenheid, of wel tusschen tijds, wanneer zij zulks voor het belang van den lande noodig oordeelt, zonder aanzien van personen, naar waarheid opgeven alle nalatigheid of grove abuizen, welke bij rekenpligtige of bestierende personen mogten plaats vinden, ten einde (des noods) de zulken in hunnen dienst zonden kunnen opgeschorst, daarvan geheel ontzet, of ten hunnen aanzien zoodanige andere voorzieningen genomen worden, als bevonden zal worden te behooren.

De kamer heeft echter vrijheid om, daartoe termen vindende, een matig uitstel tot het indienen der rekeningen en verantwoordingen te verleenen.

Art. 82. De kamer ziet toe, dat de ambtenaren tot het stellen van eenigen borgtogt verpligt, aan die verpligting voldoen.

Zij zal op alle verzoeken tot vermindering of overdragt van onderpanden, gesteld door dienstdoende ambtenaren, of door de zoodanigen, wier rekeningen niet zijn gesloten, worden gehoord.

Art. 83. Den president, leden, secretaris en andere beëdigde ambtenaren bij de rekenkamer, wordt verboden het aannemen van eenige geschenken, giften of gaven, hetzij onmiddelijk of middelijk van eenige rekenpligtige of andere personen, welke bij de rekenkamer iets te verrigten hebben.

Art. 84. De president en leden van de algemeene rekenkamer zullen, alvorens hunne werkzaamheden aantevangen, in handen van den Gouverneur Generaal in Rade, den volgenden eed afleggen:

« Ik verklaar en zweer, dat ik om den post als lid der « algemeene rekenkamer te bekomen, aan niemand, wie hij « zij, in of buiten het bestuur, iets, onder welk voor-« wendsel het zijn moge, beloofd of gegeven hebbe, noch « beloven of geven zal.

« Dat ik gehouw en getrouw zal zijn aan Zijne Majesteit « den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, « Groot-Hertog van Luxemburg.

« Dat ik aan den Gouverneur Generaal, des Konings « Vertegenwoordiger, eerbied en gehoorzaamheid betoo-« nen zal.

« Ik beloof den aan mij betrouwden post met al mijn « vermogen, overeenkomstig de wetten en instructien des-« wege vastgesteld en nog vasttestellen, getrouwelijk en « ijverig te zullen waarnemen, zonder om lief of leed, « vriend of vijandschap, gunst of afgunst, of om eeniger-« hande reden of oorzaak, daarvan aftewijken. Dat ik mij « steeds bekwamen zal om te beantwoorden aan het oog-« merk, waartoe de algemeene rekenkamer is opgerigt, om « namelijk voortekomen, dat het Land op eenige wijze in « deszelfs geldelijke belangen worde verkort of benadeeld.

« Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig."

Art. 85. De secretaris en verdere beambten bij de algemeene rekenkamer zullen, in handen van den president van de kamer, den eed van zuivering, trouw en geheimhouding afleggen.

Art. 86. Aan de hoofden van het bestuur ter plaatse in de buiten-bezittingen, is het bewaken der begrooting, het bewaren en afschrijven der hoofden derzelve, achtervolgens de pligten aan de algemeene rekenkamer opgelegd, speciaal ieder in den zijne, opgedragen; alles echter onder nadere verantwoordelijkheid aan de algemeene rekenkamer.

Afschrift dezes zal gezonden worden aan den Luitenant Gouverneur Generaal, ten fine van executie; en zal deze wijders in het staatsblad en in de Bataviasche courant worden geinsereerd.

Buitenzorg, den 20sten julij 1827.

Ld. Burggraaf DU BUS DE GISIGNIES.

(Zie verder het Bijvoegsel.)

Bijvoegsel der Bataviasche Courant.

DONDERDAG den 26sten Juli 1827.

In Nederland zijn, voor den militairen dienst in Oost-Indië, de navolgende benoemingen gedaan, als:

Bij Koninklijk besluit d. d. 28 december 1826 no. 99.

Artillerie.

Tot 2de luitenants, *G. J. J. Thierrij*, *P. F. Clignett* en *H. F. Demmenie.*

Infanterie.

Tot 2den luitenant adjudant, *J. F. Hanjoel.*

Tot 2den luitenant, *C. Kersteman.*

Bij Koninklijk besluit d. d. 8 maart 1827 no. 105,

Bij de expeditionnaire afdeeling infanterie.

Tot kapitein, de eerste luitenant *H. G. Duurkoop.*

Tot eersten luitenant, de tweede luitenant *J. L. Ponse*, beide van die afdeeling.

Voorts is aan den zich met verlof uit Indië in Nederland bevindende 2den luitenant *H. Cramer*, van het regiment huzaren no. 7, eene ruiling van korps toegestaan met *W. G. T. Beckman*, van de afdeeling kurassiers no. 3.

Insgelijks is aan de eerste luitenants adjudanten, *G. van Davelaar*, van het 1ste bataillon der expeditionnaire afdeeling infanterie en *H. G. van Bleijenburgh*, van de 12de afdeeling infanterie, eene onderlinge verwisseling van korps en bestemming toegestaan.

Bij dispositien van Zijne Koninklijke Hoogheid den Kommissaris Generaal van Oorlog, d. d. 27 november jl. no. 44 en 68.

Tot officieren van gezondheid der 3de klasse, *J. C. Bruns*, *C. W. T. Baumgarten*, *J. B. de Porre* en *F. J. Kluijskens.*

Door Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal is de volgende benoeming gedaan.

Tot opziener der landelijke inkomsten van de derde klasse, voor de afdeeling Grissee (residentie Soerabaija), *F. van Naerssen*, thans kommies op het residentie kantoor te Soerabaija.

Mijnheer de Redacteur,

Het sedert eenigen tijd verspreid gerucht eener aanstaande bepaalde reorganisatie van de regterlijke magt en het justitiewezen heeft bij mij de denkbeelden, nopens dat onderwerp, met kracht verlevendigd, welke of van zelve, of door de redeneringen mijner regtskundige vrienden en de overtuiging van derzelver juistheid, te meermalen in mijnen geest zijn opgekomen; zoo dat ik den lust niet kan bedwingen, die denkbeelden, door middel van Uw dagblad, aan het publiek mede te deelen; te meer, wijl ik van het bewustzijn uitga, dat dezelve, zoo niet geheel, dan toch grootendeels, met het gevoelen van de meeste deskundigen zullen strooken.—Intusschen is het geenszins de aanmatiging, om mijne gedachten als onfeilbare aanwijzingen te doen voorkomen, welke mij tot derzelver bekendmaking aanspoort, maar enkel de hoop, dat zij welligt als zoo vele punten zullen worden beschouwd, niet onwaardig, om de aandacht en overweging van die verlichte mannen, dewelke met de adviezen, omtrent de bedoelde reorganisatie, belast zijn of zullen worden, ten nutte der in te stellen verordeningen, voor eenige oogenblikken gaande te maken.

De eerste en dringendste behoefte, ten aanzien van het beheer der justitie, is eenstemmigheid van jurisprudentie bij de onderscheidene regterlijke kollegien; eene behoefte, waarin sedert de aanvaarding van het bestuur door Kommissarissen Generaal, tot ieders verbazing, nog nooit is voorzien geworden, hoe noodzakelijk ook eene vaste verordening op dat punt is voorgekomen in het belang der ingezetenen en vreemdelingen, die ter afdoening van handels- of andere zaken, voor eenigen tijd herwaarts komen, hetwelk noodwendig vordert, dat zij door eene regtsbedeeling, welke op algemeen aangenomen en met eenparigheid in werking gebragte beginselen moet rusten, voor het gevaar behoed worden, dat twee hunner gedingen, welke van natuur en voordragt volmaakt gelijkstandig zijn, doch waarvan het eene b. v. voor den Raad van Justitie te Batavia, en het andere voor dien van Soerabaija aanhangig is, zoo niet geheel verschillend, dan toch niet met die juiste overeenstemming worden beslist, als welke anders uit eene eensluidendheid van regtsbeginselen en eene gelijkmatige toepassing van dezelve eigenaardig zoude voortvloeijen.—De bestaande onzekerheid echter ten deze, waarvan de voorbeelden niet zeldzaam zijn, is een hoofdgebrek in de administratie van het regt op Java en de buiten etablissementen, hetwelk eene dadelijke verbetering vereischt.—Waren de regterlijke kollegien altoos te zamengesteld geweest uit leden, die, door een volledig akademisch onderwijs en eene vlijtige studie, bekaam genoeg waren, om aanhangige zaken naar vaste theorien te beslissen, dan voorzeker zoude dit gebrek veel minder in het oogloopend zijn geweest, en de gezamenlijke regters hadden dan gewis, als door eene stilzwijgende overeenkomst en onderlinge verstandhouding, deze gaping, welke door den wetgever onaangevuld is gebleven, zorgvuldig gedempt. Maar nu,—dit zij, hoe vrijmoedig ook, met den diepsten eerbied voor de wijze beschikkingen der Regering gezegd.—nu wij, door tekortkomst in een genoegzaam regtskundig personeel, ter vervulling van opengevallen regterlijke bedieningen, soms lieden hebben zien benoemen, die, zoo als later bleek, wel verre van het *quid est justitia?* te kunnen beantwoorden, ter naauwernood in staat waren, om een' ondergeschikten post in 's lands pakhuizen naar behooren te bekleeden, nu, ik herhaal het, wordt zoodanige spoedige voorziening luid gevorderd.

Men denke echter niet, dat ik alle regterlijke ambtenaren juist daarom voor hunne bedieningen ongeschikt houde, dat zij niet met den ijdelen titel van *Meester* prijken; O neen! daar zijn er, die, door hunne bewezen veeljarige diensten, eene loffelijke uitzondering maken, en wier bekwaamheden in het justitiele vak hen verre verheffen boven dien drom van *meesters*, die, om dat voorregt te verkrijgen, slechts eenige jaren in eene akademiestad . . . .

Buiten het zoo even aangehaalde, ligt de hoofdoorzaak van dit verschil in gevoelens, omtrent de toepassing van regtsgronden op voorkomende gevallen van gelijken aard, voornamelijk daarin opgesloten, dat sommige regters van den ouden stempel met eene ongehoorde hardnekkigheid den bajert van het oud Hollandsche regt hebben blijven aankleven, of gemakshalve den schijn hebben aangenomen van al het nieuwere te versmaden, en alzoo hunne decisiën, behalve op de verschillende Gouvernements besluiten, waarbij men van de eene ampliatie en alteratie naar de andere verzonden wordt, meestal in generale termen hebben gebazeerd op de zoogenoemde vigurerende wetten dezer landen, welke een ruim veld tot eigendunkelijkheid opleveren, en die dan, zegt men, te vinden zijn in de *fameuse statuten van Batavia*, waarvan de afschriften zóó schaarsch zijn, dat zelfs eenige regterlijke kollegien er nooit een bezeten hebben, en de weinige nog voorhanden zijnde, onder eenige bestoven folianten, sinds jaren onaangeroerd, het gewormte ter prooi liggen; (En dit zijn . . . . de vigurerende wetten dezer landen !!!) terwijl wederom andere regters van latere studie, met een enthusiastisch gevoel voor de wijsgeerige waarde van het *Code Napoleon* bezield, het niet van zich hebben kunnen verkrijgen, om de gronden, in dat meesterstuk vervat, en vooral in de oordeelkundige motiven, welke tot de zamenstelling van deszelfs verschillende artikelen geleid hebben, en die zoo welsprekend, zoo overredend zijn voorgedragen, eenigermate uit het oog te verliezen. Van daar die versaliteit in de regtsbedeeling, waarvan wij hier te lande zoo dikwerf getuigen geweest zijn.

Om aan deze onvoegzame en voor de belangen der litigerende partijen zoo hoogst nadeelige wankelbaarheid dadelijk een einde te maken, bestaat er gewis geen andere weg, dan het invoeren van een geregeld wetboek, welks onderscheiden bepalingen aan alle beslissingen, waar ook gedaan, eenen vasten en gelijkmatigen grondslag zullen geven. Is het niet te voorzien, dat het nieuwe wetboek voor Nederland hier weldra zal kunnen worden ingevoerd, dan immers bestaat er een geschikt redmiddel in het wetboek Napoleon, ingerigt voor het voormalige Koningrijk Holland,—en met eene enkele pennenstreek, van de zijde der Regering, zijn wij bij voorraad geholpen.

Wat mag wel de reden zijn, dat men niet reeds vóór tien jaren, toen en sedert welken tijd er toch zoo vele provisionele instellingen hebben plaats gehad, dit middel te baat heeft genomen? Was het nationale trots, die niet gedoogen kon, zich van het gedenkteeken eener vreemde overheersching te bedienen? Of was het de hierboven bedoelde gehechtheid aan de verwarde wetgeving van vroegere tijden, welke de toenmalige raadslieden van het Gouvernement, als hun geliefkoosd troetelkind, voor haren ondergang zochten te beveiligen! Beide was even verkeerd; want, wat het eerste aanbelangt, hoe schoon, hoe edel dan ook het gevoel van nationale zelfstandigheid en vrijheid moge zijn, mag hetzelve toch nimmer tot een' beweeggrond strekken, om datgene van de hand te wijzen, wat tot het nut van een geheel volk bevorderlijk kan wezen; inzonderheid als er geene andere middelen voorhanden zijn, om het gemis, door zoodanigen beweeggrond veroorzaakt, genoegzaam te vergoeden.—Bovendien, had niet het Gouvernement een loswaardig voorbeeld in Z. M. den Koning zelven, die geene zwarigheid gemaakt heeft, zelfs de wetsbepalingen, welke door den Hoofddwingeland zijn ingesteld, in het Vaderland bij provisie tot heden toe in werking te laten!

Wat den tweeden veronderstelden beweeggrond aangaat, deze droeg *a priori* de kiemen des verderfs in den eigen boezem; en daar ik, alles nagaande, besluiten moet, dat eigenlijk dit motief destijds de overhand heeft gehad, zoo kan ik er dan ook gerustelijk bijvoegen, dat de schadelijke gevolgen, welke wij daarvan nog dagelijks ondervinden, dit gezegde volkomen staven. . . . .

Inmiddels zoude het even ongerijmd wezen, in het gevoelen te deelen van hen, die *extripode* beslissende, de invoering van gemeld wetboek voor ondoelmatig, ja voor gansch onbestaanbaar houden, als te willen vaststellen, dat hetzelve alvorens niet aan eenige wijzigingen onderworpen zoude moeten worden. Dit laatste duldt, ten aanzien van het burgerlijk wetboek, geen tegenbetoog; hoezeer die wijzigingen, met verstand en oordeel bewerkstelligd, niet zeer talrijk zouden behoeven te wezen, alzoo dit wetboek op de leest der Romeinsche Institutuen is geschoeid, welke te allen tijde de *basis* van het civiele regt hebben uitgemaakt.

En wat het lijfstraffelijk wetboek betreft, dit zoude, dunkt mij, in zijn geheel kunnen worden aangenomen, ten zij men de voorkeur gave aan het Fransche *Code Criminel*, dat thans nog in ons Vaderland van kracht is, behoudens eenige restrictiën, of liever ampliatiën, vervat in zeker besluit van den voormaligen Souvereinen Vorst, aan hetwelk wij, jonge advokaten, eenen zonderlingen naam plagten te geven, en waardoor wij, ten kenteeken van den gezegenden terugkeer der vroegere instellingen, en vermoedelijk ter betere voldoening aan de behoeften onzer natie!—eere zij der menschelijkheid en wijsbegeerte! wederom volop, door het aanlokkelijk schouwspel van geeselen en hangen, gestreeld en verblijd mogen worden!

Deze voorstellen mogen eenigzins gewaagd en de uitvoerbaarheid van de daarin vervatte maatregelen niet genoegzaam aangetoond worden geacht, zooveel althans is zeker, dat wij daar-

door eindelijk eens in staat zouden worden gesteld, om in een beknopt boekdeel onze maatschappelijke pligten en de straffen, op derzelver overtredingen bepaald, te leeren kennen; terwijl wij tevens verlost zouden worden van die vigerende wetten dezer landen, welker onregelmatige voorschriften, even als de wrakken van een verbrijzeld schip, heinde en ver verstrooid liggen.

Zijt gij begeerig eenstemmigheid van gevoelens te vernemen, vervoeg u dan bij allen, eenige weinigen uitgezonderd, die in dit land met de regtsgeleerdheid eenigermate in aanraking staan, en vraag hun, hoedanig zij over het Provisioneel Reglement op de manier van procederen denken.—Met luide galmen zult gij allerwege *à bas, à bas!* hooren roepen, even als bij de vertooning van een onbehagelijk komediestuk, dat men langen tijd te vergeefs uitgefloten hebbende, zich eindelijk gedwongen ziet, door een geweldig geschreeuw van het tooneel te verbannen. Vraagt gij hun verder, waarom dit reglement zulk eene eenparige afkeuring verdient, dan wijzen zij u, in één oogenblik, zulk eene *massa* van onvolledigheden in de voordragt en zulk eene ontzettende langwijligheid in de voorgeschreven formaliteiten aan, dat gij weldra de schouders ophalende, zeggen moet: *concedo*.

Het is dus klaar, dat hierin wel voornamelijk met nadruk voorzien zal moeten worden; eene moeijelijke taak voorzeker, als men nagaat, dat er omtrent dit stuk geene reglementen, welke elders van kracht zijn, hier zoo maar met huid en haar kunnen worden ingevoerd, aangezien de regtsbehandeling behoort gewijzigd te zijn naar den aard der bevolking en der plaatselijke gesteldheden des lands; zoo dat ik, in aanschouw op het *locale* van Java en deze bezittingen in het algemeen, van oordeel ben, dat de thans bestaande manier van procederen in Nederland hier geenszins in haar geheel aannemelijk is; maar wel, dat dezelve eenen rijken voorraad van bouwstoffen oplevert, om daaruit een doelmatig stelsel te vormen overeenkomstig de vereischten, welke de afgelegenheid van sommige door europeanen bewoonde punten, het ongeregelde der gemeenschap, onze naauwe aanraking met zoovele verschillende vreemde natien, en een aantal andere omstandigheden, van zelve zullen aantoonen.

Al deze bedenkingen willen wij hopen, dat geenszins de opmerkzaamheid ontsnappen zullen van diegenen, wier raadgevingen ten deze door den wetgever zullen worden ingeroepen; terwijl wij met evenveel grond mogen veronderstellen, dat men zich daarbij ook bijzonder ten nutte zal maken al die gebreken, welke in het tegenwoordige reglement door de ervaring zijn aangewezen, en dat men tevens, met een oog op de toekomst gerigt, wel degelijk bedacht zal zijn op de vermoedelijke uitwerking van de weldadige instelling of liever herstelling der kolonisatie, waaruit een spoedige aanwas van europesche of gelijkstandige bevolking te wachten is, welke de noodzakelijkheid eener eensluidende regtsbedeeling niet alleen, maar ook die eener meer gepaste regtsbehandeling, dan al meer en meer zal doen gevoelen.

Boven alles echter schijnt mij het aanleggen van eenen geregelden burgerlijken staat noodwendig te zijn, ten einde den *individu* door deszelfs acten of bescheiden in de gelegenheid te stellen om zijn bestaan, afkomst en identiteit naar behooren te bewijzen; iets, dat toch bij alle vorderingen in regten een hoofdvereischte is, waaraan tot nu toe, door gebrek aan wel ingerigte geboorte-, huwelijks- en dood-registers, te meermalen niet voldaan is kunnen worden.

Eene regtbank van koophandel met wetten en reglementen, geschikt tot eene spoedige afdoening van geschillen, dezen hoofdtak onzer nationale welvaart betreffende, een wisselregt, dat daarmede zoo naauw in verband staat, de afschaffing der fidei-commissen en eene criminele instructie, waarbij de betigte onschuld voor eene noodelooze langdurige gevangenis behoed wordt, zijn mede zoo vele onderwerpen, welke, benevens eene menigte andere, waarvan de instelling, bij eenig nadenken, doelmatig en wenschelijk voorkomt, des wetgevers aandacht ten hoogste verdienen.

Hoeveel immers heeft de koophandel niet reeds te lijden gehad door de langwijligheid der gewone procedure, waaraan dezelve alhier onderworpen is. En hoe doelmatig is het niet, dat handelszaken, societeitsquestien, enz., door hare natuurlijke regters, die minder aan dat *Jus strictum* gebonden zijn, bij wijze van *arbitrage*, in korte termijnen worden afgehandeld.—Het zal toch wel geene onmogelijkheid zijn, in de drie hoofdsteden van Java zoodanige regtbanken tot stand te brengen, b: v: door een Raadslid gepresideerd en wijders te zamengesteld uit leden, die bij den handel een dadelijk belang hebben, en zich daarom hunne benoeming gaarne zullen laten welgevallen! Ik voor mij geloof niet alleen aan die mogelijkheid, maar durf er zelfs de heilrijkste gevolgen van verwachten, mits dat een kort regt, waarop de koopman met reden zooveel prijs stelt, dier instelling los grondslag strekke.

Dat er tot op dezen oogenblik nog geen wisselregt aanwezig is in een land, hetwelk louter van den handel bestaat, en welks bezitters de grootste wisselhandelaars der wereld zijn, is een van die negative verschijnselen, waarvan men elkander te vergeefs om uitlegging vraagt, en de hooge noodzakelijkheid van dat regt in eene kolonie, als deze, nog te willen betoogen, is eene overtolligheid, waaraan ik mij liefst niet zal blootstellen.

De fideicommissaire verbanden zijn meestentijds hun oorsprong verschuldigd aan het wantrouwen der erflaters, ten aanzien hunner erfgenamen, vooral, wanneer dezelve zich langer, dan tot de gewone meerderjarigheid van deze laatsten, uitstrekken.—Dit beginsel, hoe goed ook soms gemeend, is, wel beschouwd, onzedelijk, omdat het op eenen beweeggrond is gevestigd, welken de wetten geenszins ondersteunen mogen; op de vrees namelijk voor een eventueel wangedrag van de zijde der erfgenamen.—Voor het oog van de wet immers moet het kwaad eene uitzondering, en niet een doorgaande regel, wezen, en bij haar moet deze stelling heilig zijn, dat elk een braaf, eerlijk en oppassend is, *donec contrarium probetur;* een stelsel, waarvan men de verzaking der Fransche wetgeving niet ten onregte ten laste legt.

Daarteboven ligt er in het toestaan van fideicommissen nog deze tegenstrijdigheid van den kant der legislatie opgesloten, dat zij, den erfgenaam op een zeker getal jaren emanciperende, denzelven dus bekwaam erkent, om al zijne maatschappelijke pligten behoorlijk te vervullen; terwijl zij tegelijker tijd de soms onbegrijpelijke eigenzinnigheden van overledenen doet gelden, welke tegen die erkenning regelregt aandruischen.—Ik mag haar dus toevoegen: „Waarom dwingt gij den testateur niet tot » eenen onvoorwaardelijken afstand zijner goederen aan zijne » wettige meerderjarige erfgenamen, even als gij hem tot het » geven der legitime portie noodzaakt! waarom gedoogt gij, dat » eigendommen, welke mij, welgezind en rustig burger, van » natuur en regtswege toebehooren, door de hand van eenen » loontrekkenden vreemdeling, mijns ondanks, beheerd wor- » den! En waarom doet gij mij, door Uwe lijdzaamheid, eene » schandelijke curatele ondergaan, alvorens dit verdiend te » hebben! Immers hebt gij een dwangmiddel, om *casu quo* » mijne verkwisting te beteugelen! Waarlijk dit is Uwe ge- » heeltheid aan het regtsbeginsel: *dat niets meer overeenkom- » stig de natuurlijke billijkheid is, dan den wil des eigenaars, » die over zijne goederen beschikt, te doen opvolgen!* veel te ver ge- » dreven; en uw onbedachtzame eerbied voor den wil der doo- » den maakt U onregtvaardig jegens mij en inconsequent jegens » U zelven.—Nog eens, zoo lange de maatschappij, door Uwe » voorschriften geregeld, mij als man erkent, moet het niemand, » hij zij wie hij zij, en op hoedanige wijze dan ook, vrijstaan, » mij als kind te kunnen behandelen."

Deze en meer andere redeneringen van gelijken aard en kracht moeten, dunkt mij, voldoende zijn, om de onbestaanbaarheid der fideicommissen en de noodzakelijkheid van derzelver afschaffing zonneklaar aan te toonen.

De lijfstraffelijke regtsvordering, zoo als die in Nederland thans bestaat, kan om dezelfde redenen, welke omtrent de manier van procederen in civiele zaken zijn opgegeven, hier almede niet in haar geheel worden aangenomen. Maar ook daarin zijn heerlijke bouwstoffen tot de zamenstelling eener doelmatige criminele regtspleging, voorhanden; en in de eerste plaats zal men daar bij het principe moeten aannemen, dat er, zoo ten aanzien van het regtsgebied, als met betrekking tot den aard der straffen en de gevolgen van dezelve, een uitdrukkelijk onderscheid behoort gemaakt te worden tusschen *overtredingen*, *misdrijven* en *misdaden*, welke beide laatsten hier dusverre altoos door denzelfden regter beoordeeld, op denzelfden voet behandeld, en te naasten bij met dezelfde straffen zijn beteugeld geworden, zonder dat daarbij in aanmerking is genomen, dat condemnatien, door den criminelen regter uitgesproken, van zelve *infamie* na zich slepen; eene gestrengheid, welke in geenen deele op eene eenvoudige ontvreemding, of andere dergelijke misdrijven, van toepassing kan wezen.

En wat de overtredingen betreft, die gewoonlijk met beboetingen of eene korte detentie gestraft worden, deze behooren, juist om die reden, eigenaardig bij den civielen regter te huis; uit welke oorzaak de laatstgemelde zich dan ook in een deerlijk parket zag gebragt door de westbepaling nopens de overtredingen der algemeene voorwaarden op de amfioen-pacht, waarbij is vastgesteld, dat de overtreders tot eene geldboete, of, bij onvermogen, *nota bene:* tot publieken dwangarbeid zullen veroordeeld worden, een alternatief, dat geweldig riekt naar de verouderde maxime: *qui non habet in aere luet in pelle.* Dat dus de vraag: » hoedanig wil de wetgever dit stuk behandeld » hebben: criminaliter of civiliter?" bij denzelven daaruit ontstaan moest, was vrij natuurlijk. Intusschen is dit vraagpunt zeer onlangs, op een advies van het hoog geregtshof, beslist; doch, alzoo het ons niet heeft mogen gebeuren, met de motiven, van dat advies bekend te worden, kunnen wij er, ook nu nog, geene mouwen aan naaijen.

Het crimineel onderzoek te bekorten is voorts een maatregel, waaraan ernstig gedacht zal moeten worden. De belangen der onschuld in het algemeen en de ongezondheid der gevangenhuizen, waaronder dat van Batavia een' uitstekenden roem heeft verworven, in het bijzonder, vorderen dien maatregel, tot welkers bereiking men voorzeker niet spoediger kan geraken, dan door het aanstellen van regters van instructie, voorzien met die attributen, welke aan dezelve in Nederland zijn toegekend.

Een tarief van- en een fonds voor reis- en verblijfkosten, ten behoeve van opgeroepen getuigen, daar te stellen, is een door de billijkheid voorgeschreven vereischte, en het gebrek daaraan heeft niet zelden tot schreeuwende onregtvaardigheden aanleiding gegeven. Dit immers laat zich gemakkelijk beseffen! Want, zijt gij b. v. te Soerabaija woonachtig, en wordt gij gedagvaard, om te Batavia voor het gerigt te komen, ten einde aldaar in de zaak van eenen behoeftigen beschuldigde als getuigen te dienen, dan staan u, krachtens artikel 46 van het reglement op de criminele regtsvordering, eerst beboetingen en vervolgens lijfsbedwang te wachten, indien gij niet compareert. Gij voldoet dus aan de wet, vertrekt naar Batavia, verblijft dáár eenigen tijd, keert weder naar uwe woonplaats terug en schiet voor dat alles eene aanzienlijke som gelds uit, en- wie zal u die vergoeden? . . . . *Toean Allah.*—De wetgever zorge derhalve voor de daarstelling van zoodanig tarief en fonds, of hij bepale, dat er regt zal worden gedaan op schriftelijke getuigenissen, welke, ten gevolge van letteren requisitoriaal, zijn afgelegd en beëedigd, het geen echter *in criminalibus* niet zeer raadzaam kan worden geacht, om dat de persoonlijke tegenwoordigheid van getuigen het allerbest op de convictie werkt.

Een punt van mindere aangelegenheid, om dat het minder aanleiding geeft, om het goed regt der justitiabelen te krenken; maar dat niet te min door den geest des tijds op het nadrukkelijkst gevorderd wordt, is dit: dat men uit de toekomstige regtspleging met kracht moet weren dat vreemde *jargon*, hetwelk, naauwkeurig ontleed, bevonden wordt tot geene eenige taal regt te behooren, en welks ijdele klanken zoo menigmalen onze belangrijkste pleitmemorien schandelijk ontsieren.—Wie immers, die eenigzins doordrongen is van de waarachtige rijken behandelbaarheid onzer schoone, onzer krachtige moederspraak, voelt niet zijne haren te bergen rijzen, als hij in

het gebied van Themis b. v. verzoek hoort, of zoo als het hier geschiedt, ziet doen *om relief van de indebite prosecutie der appellatie?* En welke oningewijde, van *mandementen van purge* hoorende gewagen, zal niet van gedachten zijn, dat er geneeskundige, en geenszins regterlijke, ordonnancien, bedoeld worden? — Laat ons eenmaal wijs worden; en laten wij elkander niet langer in eene taal toespreken, welke ons met reden ten spot doet strekken van diegenen, wier belangen wij te behartigen hebben! — Al dat gebrabbel is nog een overblijfsel van die heerlijke dagen van *olim*, welke door sommigen, niet zonder grond, zoo hartelijk betreurd worden, toen menig regterlijk persoon, zijn hersenloos brein onder eene *énorme perruque à circonstances* verbergende, door de achtbaarheid van zijn mantel en bef, bij eene kortzigtige schare het *jure meo*, als het *quos ego!* uit Virgilius, deed gelden; terwijl de listige pleitbezorger zijne diepe onkunde achter de schijngeleerdheid van eenige wanklanken, waarmede de regtsgeleerde werken van dien tijd zoo ruimschoots zijn opgevuld, nog zonder moeite kon schuilhouden.—Dan, helaas! die gelukkige dagen zijn vervlogen.—De cliënten hebben ons in de kaart gekeken, en weten dus voortaan *à quoi s'en tenir.* — Weshalve er ons geen ander middel meer overschiet, dan ons te schikken naar den geest des tijds, met namelijk verstaanbaar Nederduitsch te spreken.— Ondertusschen blijft dit eene zekerheid, dat ieder vak zijne kunstwoorden heeft, die, zonder gemaaktheid, moeijelijk te vertolken zijn. — Waarom ik er dan ook niet opstaan wil, alle woorden, welke niet zuiver Nederduitsch zijn, uit de praktijk te verbannen, maar enkel de zulke, die even beteekenend in onze taal worden uitgedrukt; te welken opzigte men slechts de meesterlijke pleidooijen van eenen *van Hall*, eenen *Meijer* en meer andere feniksen onzer Nederlandsche pleitzaal, tot voorbeeld neme, die, gelijk de redenaars uit Rome's schitterendste tijdperk, de rijke hulpbronnen der eigen moedertaal, met even veel klem als bevalligheid, bij iederen volzin voorbedachtelijk doen blijken.

Samarang, 12 juli 1827. *(Het vervolg hierna).*

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Ingezeild.

Juli 22—schip *Neerlandsch Koningin*, W. Ver'oop, van Helvoetsluis den 6den april, naar Batavia.—schip *Rotterdams Welvaren*, A. Schaap, van Helvoetsluis den 22sten januari, van Ramsgate den 31sten maart, naar dito, met Zr. Ms. troepen, passagiers: mevrouw De Waal en 2 kinderen, mevrouw Kool en 2 kinderen, en de heeren Schot en Cox.

Doorgezeild.

Juli 22—Amerik. schip *New Port*, J. Barrough, van Philadelphia, naar Canton. — Eng. schip *Broxbornebury*, T. Fewson, van Londen den 13den april, naar dito.

Juli 23—schip *Marij en Hillegonda*, H. Glazener, van Batavia den 22sten juli, naar Rotterdam, passagiers: kapitein Van Atelens, Hausält en Ferouge —schip *Clara Henrietta*, J. B. Fuchs, van dito den 22sten dito, naar Amsterdam — Zr. Ms. brik *Haaij*, 1ste luitenant C. D. A. A. van Jordan, van de Lampongs.

BATAVIA.

Aangekomen.

Juli 23—Eng. schip *Orijnthia*, W. Rixon, van Londen 22sten maart.— schip *Admiraal Buijskes*, S. MacGeorge, terug van het Eiland Onrust.

Juli 24—Amerik. schip *Zephijr*, W. Cleveland, van Salem den 25sten april.

Vertrokken.

Juli 24—Zr. Ms. roei-kanonneer-boot *No.* 14, adelborst der 1ste klasse J. C. J. van Spijk, koersstellende om de noord —brik *Philotax*, W. W. Boijle, naar Padang, passagiers: de heeren J. B. E. Muijsken en 2 kinderen. — Amerik. brik *Cornelia*, A. K. Osborn, naar Nederland. — schoener *Susanna*, Diman, naar Pamanoekang.

SAMARANG.

Aangekomen.

Juli 19—Arab. schip *Jadul Karim*, Sech Said Bin Sicham Bawazier, van Grissee.—Javaansche brik *Gollek*, Intje Tamit, van Banjermassing, Tagal en Pekalongang.

Vertrokken.

Juli 18—Chineesche brik *Tjingseen*, Oeij Tok, naar Balij.—dito brik *Toengo Antjian*, Tan Hok, naar Riouw.—Eng. schoener *Sydney Pachat*, D. Tylor, naar Mauritius.—Arab. brik *Iris*, Sarif Alie, naar Palembang.

Juli 19—schip *Minerva*, J. N. Vosmaar, naar Batavia.

ADVERTENTIEN.

De Kommissie voor de likwidatie van den Nederlandsch Indischen Achterstand, op zaturdag den 28sten dezer, ter gewone plaats en tijd zullende vaceren, zoo wordt hiervan bij deze aan het belanghebbend publiek kennis gegeven.

Namens de Kommissie voornoemd.

BATAVIA, *De Secretaris,*
den 24sten juli 1827. DE VRIJEJ.

—De Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen maakt mits deze bekend, dat bij het Gouvernement benoodigd is scheepsruimte naar Soerabaija, voor den overvoer van eenige passagiers en p. m. 16 à 20 koijangs goederen, waar voor ten kantore van den resident van Batavia eene inschrijving geopend is; wordende de gegadigden genoodigd om hunne inschrijvings billetten, voor of uiterlijk op den 28 dezer loopende maand, behoorlijk gesloten aan den resident welmeld intezenden.

De Directeur voornoemd,
C. M. BAUMHAUER.

—De provisionele Directeur van 's Lands Middelen en Domeinen in ervaring gekomen zijnde, dat door sommige gezagvoerders niet behoorlijk voldaan wordt aan de bestaande verordeningen, ten aanzien van het lossen en laden ter Reede op zon- en feestdagen, herinnert mits dezen de belanghebbenden, dat zulks alleen mag geschieden op schriftelijke vergunning van den controleur der inkomende en uitgaande regten der afdeeling, op eene boete van *f* 300 voor de overtreders dezer bepaling, waaraan in den vervolge stiptelijk de hand zal worden gehouden.

BATAVIA, *De Directeur voornoemd,*
den 24sten juli 1827. J. KRUSEMAN.

—De Resident van Batavia maakt hiermede bekend, dat ten zijnen bureele, voor de publieke uitbesteding der leverancie van de benoodigde Padie, ten dienste der Posterijen in de afdeeling Batavia, aantevangen met den 1sten augustus dezes jaars en eindigende met ultimo juli 1828, van heden af, eene inschrijving is geopend, welke zal gesloten worden op den 28sten dezer maand; wordende de gegadigden naar deze leverancie mitsdien verzocht, om hunne billetten van inschrijving, met in achtneming van het deswege bepaalde bij het reglement voor de publieke uitbestedingen, voor het sluiten der voorschreven termijn, ten zijnen bureele in de Koestraat intezenden.

BATAVIA, *De Resident voornoemd,*
den 21sten juli 1827. VAN HOGENDORP.

—Narigt verlangd wordende, omtrent den persoon of nalatenschap van *Gerrit van den Dol*, welke gezegd wordt in den jare 1779, met het schip PALLAS, uit Nederland herwaarts te zijn overgekomen, en zich in den jare 1795 te Amboina in leven bevond, zoo wordt een ieder die omtrent het overlijden van gemelden *Van Dol*, of wegens zijne nalatenschap eenige narigten kan geven, verzocht, dezelve ten bureele van den ondergeteekenden intezenden.

BATAVIA, *De Resident voornoemd,*
den 23sten juli 1827. VAN HOGENDORP.

EDICTALE CITATIEN.

Alzoo de Raad van Justitie te Samarang, bij notul van den 27sten juni 1827, op het daartoe door den prokureur *Charles Philip Ducloux*, in hoedanigheid als generale gemagtigde adlites van het kollegie van weesmeesteren dezer stede, en dat in hoedanigheid als plaatselijke desolate boedelkamer en als zoodanig administrerende den insolventen boedel van wijlen *Anthonie le Febre*, gedaan verzoek, tegen de niet gecompareerde pretendenten heeft verleend het tweede defaut en geadmitteerd tot het doen eener derde citatie bij edicte, tegen den 8sten augustus 1827, ten einde de defaillerende pretendenten alsnog hunne vermeende actien kunnen institueren, en wijders te zien dienen van intendit, en procederen tot het judicium van preferentie en concurrentie, als dan te hooren verzoeken dat den niet gecompareerden pretendenten zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen;

Zoo is het, dat ik *Daniel Pijl*, eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd, mits deze dagvaard allen en een iegelijk, die alsnog eenige actie of pretentie op en tegen den voornoemden insolventen boedel vermeenen mogten te hebben, om in persoon of door gemagtigden te compareren ter openbare rolle van gemelden raad, op woensdag den 8sten augustus 1827, des morgens te half acht ure, ten einde aldaar het tweede defaut te purgeren, de kosten van dien te refunderen, hunne pretentie aantegeven, te verifieren en wijders te zien dienen van intendit, en daarna te hooren verzoeken dat den niet gecompareerden pretendenten zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen, voorts te procederen tot het judicium van preferentie en concurrentie.

Aldus gedaan, gepubliceerd en geafficheerd, na voorgaanden klokslag, te Samarang, den 11den juli 1827.

De eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd,
D. PIJL.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Op den dag nader te bepalen, zal ten overstaan eener kommissie uit den Landraad van Batavia, krachtens vonnissen van welmelden Landraad, per executie worden verkocht de navolgende vastigheden, ten behoeve van *G. Hager qq.*, als bij vonnis 17 mei 1827, van den inlander *Poetoe Habut.*

1. Zeker stuk bosch en moerassig land, bebouwd in het geheel met eenige bamboezen huizen met adappen gedekt, de huurders toebehoorende, staande en gelegen buiten deze stad aan de oostzijde van de groote Maronda, in het oosterveld het 4de deel van het blok B, sub no. 6, bij de verponding doorloopende onder no. 598.

2. Zeker stuk tuinland, in het geheel, waarop staan eenige Mahometaansche begraafplaatsen, gelegen omtrent een kwart uur gaans buiten deze stad, aan de oostzijde van den Molenvlietschen dijk, in het westerveld het 2de deel van het blok M, sub no. 79, bij de verponding doorloopende onder no 520.

3. Zeker stuk tuinland, in het geheel bebouwd met een steenen huis en bijgebouwen, met pannen gedekt, benevens nog een bamboezen huis met pannen gedekt, en nog eenige bamboezen bijgebouwen de huurders toebehoorende, staande en gelegen omtrent een half uur gaans buiten deze stad, in het westerveld, het 8ste deel van het

blok P, sub no. 591, bij de verponding doorloopende onder no. 6495.

Van *Hamdja Abdul Raup*, bij vonnis dd. 19 april jl.

4. Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen binnen deze stad, aan de westzijde van de Groote Rivier, in het blok P, sub no. 18, bij de verponding doorloopende onder no.

5. Zeker erf, bebouwd met een vervallen pedak van steenen en bamboezen met pannen gedekt, staande en gelegen een weinig buiten deze stadspoort Utrecht, in het westerveld het 8ste deel van het blok P, sub no. 165, bij de verponding doorloopende onder no. 3914.

6. Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak, met pannen gedekt, staande en gelegen binnen deze stad, aan de westzijde van de Groote Rivier, in het blok P, sub no. 19, bij de verponding doorloopende onder no.

7. Zeker stuk tuinland, bebouwd met een vervallen bamboezen pondok, met adap gedekt, de bewoners toebehoorende, staande en gelegen buiten deze stad, in het westerveld het 1ste deel van het blok M, sub no. 19, bij de verponding doorloopende onder no. 3913.

Van *Mohamad Hasiem*, bij vonnis dd. 12 april jl.

8. Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen buiten deze stads Nieuwpoort in de zuider voorstad, in het oosterveld het 29ste deel van het blok L, sub no. 63, bij de verponding doorloopende onder no. 5411.

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt, actie en toezegging op voorschreven vastigheden zoude willen pretenderen en zich opponeren tegen gemelde executie, die kome en make het mij ondergeteekende bekend.

De deurwaarder en gezworen exploiteur bij den Landraad der stad en voorsteden van Batavia.
J. MAERTENS.

—Cashmire Shawls, bij *Gonsalves*.

—Bij *Keuchenius, Ament* en *Co.* zijn tegen contante betaling te bekomen, beste Ternataansche Cigaren à *f* 8 per 1000 en bij eene groote partij à *f* 6, alsmede zullen dezelve aanstaanden woensdag op de vendutie van de Beurs verkocht worden.

—Vendutie te Buitenzorg, op zaturdag den 28sten dezer, van padij van het land Sawangan.

—Bij *Keuchenius, Ament* en *Co.* zijn te bekomen de goederen aangebragt per ABEL TASMAN, als: roodewijn van Ellinghuizen en Bienfait, ligt princessen bier, zoetemelksche en leidsche kazen, boter en saucijzen, worst en rolpens in vaatjes, hammen, ossentongen, keukenzuren, gedroogde vruchten, waskaarsen, vruchten op brandewijn, tabak en cigaren, laarzen, schoenen en pantoffels, eau de cologne, eau de lavende; en van vroegere facturen: wijn van Suermondt, rudesheimer en hochheimer rhijnwijn, st. julien, petit bourgogne, port, madera, witte en teneriffe wijn, slaolie, wijnazijn, spermacetie kaarsen, goud en zilver galon en draad, echte bijouterien, japansche goederen, bostemmermessen, roozenwater, zijden en katoenen kousen, hoeden, laken, flanel, spiegels, thee, speelkaarten, diverse likeuren waaronder beste soort jenever bessen, manilla cigaren, enz. enz.,

BATAVIA, *den 23 juli 1827.*

—Per de MARTHA en ELIZABETH en den ABEL TASMAN van Amsterdam aangebragt puik ligt bier, hammen, zoetemelksche en komijne kazen, boter in kleine vaatjes, gedroogde vruchten, koek in blik, banket en suikerwerk, vruchten op brandewijn, mootzalm, bloemkool, ansjovis in potten, zuren, en stoughton elixer, alsmede een geassorteerd factuur duitsche pijpen en roeren; te verkrijgen bij

WITT en CO.

—Wissels op Nederland verkrijgbaar bij

THOMPSON, ROBERTS en CO.

—Versche Soerabaijsche aardappelen, bij *G. van Harpen* en bij *van Harpen en Co.*

GEBOORTEN.

Heden verloste van een' zoon, *A. Humme*, geboren *van Reyn.*

BATAVIA, *20 juli 1827.*

—Mijne echtgenoot *A. J. H. Bussingh* verloste heden van eene dochter.

SOERABAYA, J. A. BOGAARDT.
15 juli 1827.

STERFGEVALLEN.

Op den 29sten januari 1827, overleed te Amsterdam, tot onze bittere droefheid, na een smartelijk en langdurig lijden, onze geliefde zuster en behuwdzuster *Johanna Isabella de Virieu*, in den ouderdom van 54 jaren.

J. H. DE VIRIEU.
M. J. G. DE VIRIEU.
grb. *Halberg.*

—Op den 11den juli is te Limbangan overleden de heer *William Kent*, assistent bij de Koffijkultuur. Die iets van den boedel te vorderen heeft, of daaraan schuldig is, gelieve daarvan opgave of betaling te doen, binnen drie maanden, na dato dezer.

De agent der weesk. in de Preanger Regentschappen.

LIMBANGAN, C. VAN BUIJTEN.
den 18 juli 1827.

—Heden ontving ik de treurige tijding, dat mijn geachte vader, de kapitein ter zee *H. Hofmeyr*, op den 25sten januari j. l., te *Weesp*, in den ouderdom van 57 jaren, is overleden.

BATAVIA, I. H. HOFMEIJR, Hz.
den 21sten juli 1827.

—Heden overleed aan de cholera morbus, de heer *Cornelis Tisper.* Alle degenen welke iets van den overledenen te pretenderen hebben, of verschuldigd zijn, worden verzocht daarvan, binnen drie maanden na dato dezer, aangifte of betaling te doen, aan de testamentaire executeuren.

BATAVIA, J. VAN SLINGERLANDT.
den 23sten juli 1827. J. VAN KUYK.

NAGELATEN BOEDELS.

Alle degenen, welke iets te pretenderen hebben of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den weledelgeboren heer *A. C.* Baron *von Horn*, in leven eerste luitenant adjudant der 19de afdeeling nationale infanterie, worden verzocht, hiervan opgave of betaling te doen, binnen zes weken, aan de testamentaire executeuren,

BATAVIA, J. VAN SLINGERLANDT.
den 21sten juli 1827. FOCQUIN.

—Alle degenen, welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den boedel van den abintestato overleden chinees *Tan Hoesay*, den verlaten boedel van den inlander *Ismael Aboe Hanipa*, den vermisten chinees *Thouw Tongko*, in den voortvlugtigen chinees *Thio Tjinhok*, worden verzocht, daarvan aangifte of betaling te doen, aan het kollegie van Boedelmeesteren, uiterlijk voor ultimo augustus aanstaande.

De Secretaris bij het kollegie voornd.

BATAVIA,
den 24sten juli 1827. L. STEITZ.

—Crediteuren en debiteuren van wijlen den 2den luitenant der 18de afdeeling *De Vreede*, worden verzocht, zich te adresseren voor ultimo augustus 1827 aan de kommissarissen DE MEIJER, kapitein.

SAMARANG, *16 juli 1827.* COMMEGRAIN, 2de luit.

VERTREKKENDE SCHEPEN.

Vracht en passage naar Nederland met het welbekende snelzeilende fregatschip ABEL TASMAN, kapitein *D. F. Baas*, heeft reeds de halve lading aangenomen en zal tegen medio augustus vertrekken; adres bij

WATTENDORFF, HIPP en ZIMMERMAN.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Danspartij bij *L. J. Zimmerman*, op Goenoengsaharie, den 4den augustus, entree *f* 2. Te huur, twee bamboezen huizen, à *f* 50 's maands ieder, te bevragen bij

L. J. ZIMMERMAN.

—De, in de jongst gehouden algemeene vergadering, verkozene Leden voor de directie van het Liefhebberij-Tooneel gedurende het thans ingaande zesde tooneel-jaar, gaarne hunne beste pogingen willende in het werk stellen, om deze zoo vermakelijke als luisterrijke instelling te doen stand houden en dusdanig de tooneel minnende ingezetenen dezer hoofdplaats genoegen en uitspanning te verschaffen, hebben de eer door deze ter kennis dier ingezetenen te brengen, dat dienvolgens dadelijk inteekeningslijsten zullen rondgezonden en gelegd worden in de Societeit de Harmonie, ten einde de beschermers en begunstigers van het Liefhebberij-Tooneel in de gelegenheid te stellen om voor het zesde tooneel-jaar, of wel voor twaalf representatien, lid van hetzelve te worden.

Zullende bij voortduring blijven bestaan de bepaling, dat het aan ieder lid is vrijgelaten, om, na ommekomst van elk trimester, voor het lidmaatschap bedanken, mits daarvan schriftelijk aan de Directie kennis gevende, binnen acht dagen na afloop der laatste representatie van ieder trimester.

Namens Dirigerende Leden voornoemd.
De Secretaris,
P. VAN REES.

—Te huur en te koop, een huis Kampong Malaijo, een huis Bidara Tjina, Twee huizen Meester Cornelis, een huis Djacatra Oostzijde, onmiddelijk te betrekken; te bevragen bij *A. Heynis.*

—Te huur, op voordeelige voorwaarden, een huis op Molenvliet, adres bij J. F. BIK.

TE BATAVIA TER LANDS DRUKKERIJ.